

Jaana Huhta/Sosiaali- ja terveysministeriö

Kannanotto lainvalmisteluun, vammaislainsäädännön uudistus

Vammaislainsäädännön uudistamistyöryhmä, lakiluonnoksen perustelut, 16 § Ohjaus ja valmennus, sivu 22:
”Myös nykyisin vammaispalvelulain mukaisena sopeutumisvalmennuksena järjestettävän kommunikaatio-opetuksen siirto terveydenhuollon lääkinällisen kuntoutuksen palveluksi arvioidaan jatkovalmistelussa.”

Kannanottona lainvalmisteluun haluamme tuoda esille asiakkaidemme ja kentällä työskentelevien ammattilaisten **huolen kommunikaatio-opetuksen tulevaisuudesta**. Mielestämme kommunikaatio-opetuksen tulee jatkossakin sisältyä vammaispalvelulakiin (luonnoksessa uuden vammaislainsäädännön ”Ohjaus ja valmennus” –pykälän alla oleva kohta), eikä siirtyä osaksi terveydenhuollon lääkinällisen kuntoutuksen palveluita.

Tällä hetkellä lähes kaikki kuurot ja erittäin vaikeasti huonokuuloiset lapset saavat sisäkorvaistutteen terveydenhuollon lääkinällisenä kuntoutuksena. Tavoitteena on kuulonvarainen kommunikaatio ja puhutun kielen oppiminen. Kaikki lapset eivät kuitenkaan hyödy istutteesta eivätkä saavuta riittävää puhekielen taitoa sen avulla. Osa lapsista tarvitsee kielellisen kehityksensä turvaamiseksi viittomakieltä tai viittomakommunikaatiota. On huomioitava myös tilanteet, joissa istute ei syystä tai toisesta ole käytössä. Toimiva kieli tukee lapsen psyykkistä, sosiaalista ja kognitiivista kehitystä sekä on elintärkeä lapsen identiteetin kehittymisen kannalta.

Vanhempien kokemuksen mukaan terveydenhuollon välittämä tieto on lääketieteellisesti painottunutta keskittyen kuulokykyyn ja puhutun kielen oppimiseen. Sen sijaan viittomakommunikaation, viittomakielen ja kaksikielisyyden hyödyistä ja niiden tarjoamista mahdollisuuksista ei ole saatu riittävästi tietoa. Näkemyksemme mukaan **terveydenhuollon lääketiedepainotteinen lääkinällinen kuntoutus ei kaikissa tapauksissa ole lapsen kielenkehityksen ja kokonaisvaltaisen kieliympäristön tukemisen paras asiantuntija**. Lapsen kielelliseen kehitykseen liittyvien tarpeiden arviointi ei voi olla vain lääkinällisen kuntoutuksen tehtävä. Kyse ei ole sairauden hoidosta, vaan monitahoisista kielellisistä valinnoista ja ratkaisuista, joista lapsen vanhemmat vastaavat. Vanhemmilla on oltava käytössään mahdollisimman monipuolisesti kaikki tieto ja tuki, jota on saatavilla, kun he tekevät koko lapsen elämään vaikuttavia päätöksiä. Näin ollen **emme kannata sopeutumisvalmennuksena järjestettävän kommunikaatio-opetuksen siirtämistä lääkinällisen kuntoutuksen palveluksi**.

Kuurojen Palvelusäätiö
Pekka Räsänen
toiminnanjohtaja
0400 415 228
pekka.rasanen@kuurojenpalvelusaatio.fi

Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto ry
Sari Suokas
toiminnanjohtaja
050 5613 752
sari.suokas@klvl.fi